

Тања П. Којић
Универзитет у Новом Саду
Филозофски факултет
Студенткиња докторских студија
tanjakojic2017@gmail.com

УДК: 821.163.41.09 Petrović V.
doi: 10.19090/zjik.2023.41-50
оригинални научни рад

ЖИВОТ НИ ПАОРСКИ НИ ГОСПОДСКИ („Булка“ Вељка Петровића)

САЖЕТАК: Рад се бави новелом „Булка“ Вељка Петровића. Кратка прича је подешена теми земље, познатој преокупацији овог приповједача војвођанске равнице. Судбину сеоске дјевојке Петровић је приказао у аналогiji са пољском биљком булком, коју нико не воли и свако може да је повриједи и уништи. Петровићева антејска поезика огледа се у причи о дјевојци између тежачке и господске средине на непрегледној бачкој равници, која у себи носи обресе митске приче о страдању и изгнанству. Базирана на сукобу личности и средине, Петровићева новела заузима врх његовог приповједног стваралаштва. У овом раду сагледаћемо новелу из више аспеката и указати на њен митски контекст, везу са ритуалом и обредом, говорићемо о мотиву fine и њежне љепоте као страшног недостатка у атмосфери салашарско-варошког живота, као и мотивима малог раста и љубоморе у непросвећеној средини.

Кључне ријечи: булка, Вељко Петровић, земља, трагични конфликт, бескорисна љепота

Новелу „Булка“ Вељко Петровић написао је 1925. године, а објављена је у збирци приповједака *Земља*. Припада Петровићевом опусу писаном након Првог свјетског рата, који карактерише писање о земљи и њеној антејској снази,¹ као и теми неоднарођеног сељачког елемента. Пишући о Сабраним дјелима Вељка Петровића критичар Перо Слијепчевић даје му замјерку на рачун стилизације и мотивације карактера, али му изриче високу оцјену новеле „Булка“ „Ја ћу из ове књиге задуго памтити вашу Булку, можда и Лалицу и оца Платона и тако понеке, али ћу више њих заборавити сутра“ (Слијепчевић 1980: 315). Поставља се питање по чему је прича о дјевојци и цвијету булке толико одушевила књижевну критику и зашто спада у сами врх Петровићевог приповједачког опуса?

---

¹ Петровићев паор радом на бесмртној земљи посвећује се сопственој бесмртности. Радом постаје Антеј, који отргнут од земље губи снагу.

У ранијим Петровићевим приповијеткама навикли смо да читамо угодне описе о салашарском и маловарошком миљеу војвођанског живота, али у овој новели по први пут читамо о сукобу између личности и средине. Уводни дио поратне новеле симболички нам указује о каквом конфликту је ријеч и исто тако најављује необичну судбину јунакиње.

У непрегледним бачким житима, у томе муклом и тешком ћутању једном једином дужношћу укроћене земље, са које непрестано бије врелина напорнога зрења, тек негде-негде што пробије лакомислени кикот несезаних, бескорисних црвених булки (Петровић 1964: 55).

Цвијет булке је знамење бескорисне, варљиве љепоте и трагедије коју ће дјевојка Булка доживјети. Пејзаж новеле смјештен је у поље конфликта, односно панорама сукоба је дата у амбијенту природе. Усред непрегледних бачких жита, оно што дјелује изузетно, што се издваја својим кикотом и појавом биће принуђено да страда због свог неуклапања.²

Када се оне, у ћудљивим групама и низовима, проспу по ивици озбиљно збијених и погнутих усева, или кад се зацрвене негде далеко, усред жутога класја, њихово крвно руменило одбија тако пркосно као да хоће да подсети ову равницу на њену митску прошлост, на поезију некадашњих шума и ритова, истребљеност звериња и хајдучије. Да нема салашарских гушчарица и залуталих, варошких шетача, сањалица и љубавника, њих нико не би овде волео (Петровић 1964: 55).

Језиком пјесника Петровић слика непрегледно, бачко житно поље, по коме су се просуле расцвјетале булке. Језичка слика смијеха, „кикота“ цвијетова булки одмах на почетку новеле даје јој загонетност. Значајно је запазити да је ријеч о лакомисленом кикоту, гласном и звонком смијеху који има дубље значење и нешто необично најављује. Слика омражених цвјетова булки у војвођанској житници указује на варницу конфликта која ће појавом јунакиње у новели букнути.³ Наратор указује на крхкост цвијета и његову немогућност припитомљавања, као и на несрећу поља ког тај цвијет настани.⁴

Мотив необичне биљке, у нашем случају булке, на мјесту одвијања драме има своје паралеле како у народној традицији, тако и у савременој поезији и прози

---

² Булка подсјећа на Бодлеровог албатроса на палуби брода „и самотнички егзил или трафика једини су јој изгледи“ (Цветковић 1985: 292).

³ Одмах на почетку Вељко Петровић указује на могућност вишеструког читања новеле „Булка“.

⁴ За браће булки Петровић употребљава глаголску именицу „тргање“ чиме додатно указује на конфликт булки и средине коју настањују.

Булка може бити и стара јабука у истоименој приповетки М. Крањца. Дрво је од старости сасвим усахло; осим једне, родне гране што устрајава гоњена унутрашњом снагом (Цветковић 1985: 293).

У народној књижевности чудесна настаба јавља се на мјесту означеном ритуалним страдањем. Најбољи примјер је епска народна пјесма „Зидање Скадра“, у којој млада Гојковица бива узидана у темеље града.⁵ Томислав Цветковић у раду посвећеном овој новели, препознаје Петровићеву инверзију сунчаног мита „Тај стари мотив Вељко Петровић користи у ‘Булки’ сагласно свом књижевном свету“ (Цветковић 1985: 293). Веза са митом је очигледна кроз Петровићеве ријечи како цвијет булке опомиње равницу „на њену митску прошлост, на истребљено звериње и хајдучију“ (Петровић 1964: 55).

Осим митске потке, ова новела отвара могућност тумачења и са библијског становишта, истичући у први план питање тајне рађања.⁶ Новела подсећа на друге приповијетке из исте збирке Вељка Петровића као што су „Земља“ и „Запаљено жито“.⁷ Обје зраче јаком симболиком земље и жита. За илустрацију, подсјетићемо се приповијетке „Земља“, која говори о страдању Милоша, матуранта карловачке гимназије, на торпедованом броду, а кога отац, Сава Недељковић тражи ради укопа. Приповијетка је попут „Булке“ прича о тешкој људској драми. Земља је приказана као мајка земља и земља хранитељка која храни живе, а узима себи мртве. Важи вјеровање да све што се на земљи рађа у земљу мора и да се врати „Ако му је, детету моме добром, већ била таква талија да га уморе удави, бар да га оно мртва врати матери земљи, да га избаци негде на суво к’о што бива“ (Петровић 1964: 10). Недељковић у *Земљи* жели да испоштује закон Божји „Нема живота на земљи без мртваца у земљи“ (Петровић 1964: 11). Говори о полагању тијела у нутрину тла, како би се плод могао зачети и родити. Светост родне земље испољава се у очевим ријечима о значају повратка тијела земљи на којој си рођен „Е, сине мој слатки, само ако се твој баба врати жив, и црно испод нокта ће потрошити, само да тебе понесе у твоју лепу земљу, у наше цвеће и зеленило“ (Петровић 1964: 13). Петровићев сељак је „антејски“, онај који црпи снагу из земље. Из ове дигресије, лако можемо закључити да је Булкино страдање било унапријед задато, јер је њена смрт била нужна како би се нови живот родило.

⁵ Поред „Зидања Скадра“ примјере можемо наћи и у народним пјесмама „Женидба Милића Барјактара“, „Смрт Краљевића Марка“.

⁶ Представа људског бића као оживљене честице тла.

⁷ „Запаљено жито“ говори о снажној вези сељака и земље.

Ову новелу можемо читати и кроз посматрање развоја трагичног конфликта између индивидуе и средине у којој она живи. Након уводног дијела Петровић нам слика предисторију Булке, говори о њеној породици, оцу и мајци. Кроз причу о оцу који се одвојио од салашарског живота желећи да се опроба у трговини и његовој пропасти препознајемо једну од највећих тема његовог стваралаштва, а то је тема дегенерације.⁸ Петровић је у многим својим приповијеткама осуђивао одвајање човјека од земље, одлазак сељака у варош, заборављање поријекла и махниту жељу за саживљавањем са другим народима и градском средином. Човјек који напусти земљу и који се одроди, унапријед је осуђен на пропаст. Насупрот оцу, Булкина мајка Гина окренута је паорији и такву судбину прижељкује својој Булки „Па земља, па жито, па куруз, па живина, па крмци, па све ‘цигурно’“ (Петровић 1964: 56).⁹ Њена сигурност је у земљи. Мајка је за разлику од Булке, патријархално-етички тип. Она кроз бројне похвале упућене кћерки предосјећа несрећу и покушава је избавити из опасности. Наратор изговара ријечи из наслова овог рада „живот ни паорски ни господски“ на основу чега

кондензује велики број психо-социјалних значења да се може сматрати као емитовање несрећне судбине „човека не на свом месту“ – недаћа која неочекивано одржава Булкину судбину (Миловић 1975: 43).

Петровић у породичном животу проналази разлоге трагичног положаја своје јунакиње

У сажетом опису евоцира читаво једно романескно време његове грчевите борбе за опстанак у замршеним прекупничким робно-новчаним ортаклуцима и пословима којима он није дорастао (Филиповић 1980: 149).

Први проблем на који Булка наилази је проблем малог раста „Нема је шта видети; ако остане овака жгеба, шта ће с њом“ (Петровић 1964: 56).¹⁰ Поред издвајања растом, Булка се издваја поврх свега својом љепотом, која одудара од средине паорских удавача. Булкину љепоту Петровић описује као ванземаљску, фреско-љепоту

---

⁸ Петровић у овом дијелу новеле говори о узроцима трагичне мотивације лика јунакиње.

⁹ Вељко Петровић је често контрастирао различите типове жена, стављао их у различите брачне и породичне оквире и на тај начин постигао драмске ефекте.

¹⁰ Булка неодољиво подсећа на женски облик Биберчета из народне бајке.

Као што се који пут нађе у нашем тешком, сељачком соју да нека девојка изда сву ону финоћу о којој су стари наши сликари немањићких фресака сањали, и о којој су слепи гуслари гудили (Петровић 1964: 57).

Булка није црна, фатална жена европске књижевности, она је плава жена са бакарном косом и плавим очима, изгледом нетипична за средину из које потиче.¹¹ Њена мајка се прибојава те нестварне љепоте и као да слуги несрећу која може из ње произаћи „Моја је, госпођо, моја јединица, ал’ немојте, молим вас, да је фалите, није због урока, него што није она лепа за нас паоре“ (Петровић 1964: 58).

Петровић нас уводи у субјективни свијет Булке, која је свјесна да њена љепота у вароши вриједи, али је у исто вријеме и мрзила себе. Имала је утисак да од себе одбија свијет у којем се родила и то јој је био највећи терет „И тако је Булка живела у неизвесности, у неком чудном страху од света и од себе саме“ (Петровић 1964: 58). Петровићево мајсторство огледа се у фрагменту који слиједи.

У њему је перспектива психолошког романа лика, један контекстуални фон означена растрзана и узнемирене душе којој прети властито неукство, чије су социјабилне тежње подривене сумњом, гризодушјем, па чак и нејасним осећањем кривице због необичне лепоте којом је природа обдарила и тиме на извештан начин несретно обележила (Филиповић 1980: 151).

Петровић отвара тему љепоте као проклетства и показује психолошки парадокс у коме се девојка стиди љепоте коју посједује „И управо је тај парадокс, то Булкино нејасно осећање кривице, можда најдубља психолошка поента карактеризације у новели“ (Филиповић 1980: 151).

Након година неуспјеха да је уда, мајка Булку шаље на рис, не би ли бар за мужа пронашла неког сиромаша. Петровић драматично интензивно приказује Булку на Капошевем салашу, како покушава да опстане међу салашарским женама које су према њој немилосрдне, свјесна своје отуђености и понижености¹² „Булка је знала да није у питању само хлеб за целу годину, већ и част, женска конђа на јесен или опет тешко девовање, поруга и мајчино пребацивање“

---

¹¹ Исидора Секулић је у обимној студији „Вељко Петровић као приповедач“, писала на тему жене у његовој литератури „Г. Петровићеве жене воле да воле, и стога се чувају фантастичних катастрофа и одвише идеалног ишчекивања“ (Секулић 2011: 209).

¹² Непријатељство, равнодушност и невитештво карактерише масовну жетву.

(Петровић 1964: 59).¹³ Док су друге пјевале и задиркивале је, Булка је губила дах, заостајала, грчевито се борила да издржи „није могла раније од срамоте да напусти ред, упињала се иако су јој се крста ломила и слабине бриделе, а срп дошао тежак као од камена“ (Петровић 1964: 59).¹⁴ Обруч се око Булке стезао и довео је готово до прснућа, све до момента у којем се појављује Јоја Американац, који је бар на моменат ослобађа из пакла у којем се нашла. Јоја је једини од жетелаца који Булку штити „Ништа то није, Булка, одмори се ти само тамо у ’ладу, а после ћеш за мнош, па полако, не бој се!“ (Петровић 1964: 60). Јоја је један од наших исељеника који се након рада по америчким рудницима вратио као добровољац да ратује за своју земљу. У један скоро упропашћен живот, мушкарац као што је Јоја, уноси радост живота „Тако љубав пониче као отпор грубом реализму живота, као обнова живота“ (Филиповић 1980: 152).

Епилог новеле враћа нас на суровост жетелаца и уноси љубомору Американчеве жене која увиђа да Јоја већу пажњу придаје плавој жени. Као човјек који је бивао у другој средини, „видио свијета“, Јоја представља изазов за Булку

Њој је све ово било ужасно непријатно, али је и њу захватио пркос, а и таштини јој је годило да је њој овде обратио пажњу једино овај човек који је видео света (Петровић 1964: 62).¹⁵

Важно је запазити да Јоја Булки за пешкеш поклања зеца, биће које симболизује мушку еротску симболику, али и демонска својства.¹⁶ О значају анималног свијета у Петровићевим приповијеткама много је писано,¹⁷ али у контексту појаве зеца у овој новели, важно је напоменути да се Петровић често служи сликом паралелног страдања човјека и животиње, која је натопљена лиризмом и набијена драмом. Јоја је ново жариште конфликта у животу дјевојке

---

¹³ Булку за жетву везује могућност проналаска партнера, сан о љубави, слично као у социјалној балади „Ленка“ Коче Рацина. Надничарка Ленка је на дунавским пољима страдала без љубави. Као што Ленка није рођена за духан, тако ни Булкина упорност у раду, мучење, посртање по откосима, не урађају плодом. Обје се боре за свијет у којем нису предодређене да опстану. Истовремено оба дјела подсећају на призоре библијске приче.

¹⁴ Булкина борба за опстанак подсећа на Биберчетову борбу са алом.

¹⁵ Јоја је освјежење у непросвећеној средини, човјек који је ведар и отворен са другачијим погледима.

¹⁶ Љубавно-брачна симболика зеца се испољава у свадбеном обреду и сватовским пјесмама.

¹⁷ Погледати рад Драгутина Огњановића „Анимални свет у прози Вељка Петровића“ (Огњановић 1982: 82–87).

Булке. Он говори о ономе што Булка сања, он је привлачи својим другачијим васпитањем, кавалџерством, али својим присуством озбиљно нарушава њено битисање. Моменат у којем Јоја њој поклања зеца, представља кулминацију нервне устрепталости.

Петровић веома детаљно слика сцену тучњаве рисара и Јоје, а затим и масовне призоре вечере рисара у којима се у троуглу несреће налазе Булка, Јоја и Американчева жена. Динамично усмјерен сиже директно нас води у конфликт и расплет. Новела се дубље доживљава због ишчекивања несреће која се слуги. Новелом као да се шири мирис крви, који подсећа на Јованчу, из истоимене новеле, који је у раванградску породицу донио „мирис крви у тај свет калемљених ружа“ (Петровић 1964: 91). Наговјештај несреће је сасвим очигледан и кроз запиткивање присутних „Како је то могуће да ‘бела женска’ буде лепа, ‘бела и употна’, к’о да нема ‘леба да је’“ (Петровић 1964: 62). Атрибут „бела“ је врло чест у народним пјесмама и означава љепоту и чистоту дјевојке. За разлику од Булке, Американчева жена Кека је црна жена „црна и сува као пруста“ (Петровић 1964: 62). Символика бијеле¹⁸ и црне¹⁹ боје је антиномична, корелација бијела – црна може да уђе у низ еквивалентан паровима добар/рђав, живот/смрт. Кека је смрт која сустиже Булку.

У овој новели препознајемо Петровићев манир да причу усмјери на један догађај и да посредством драмске динамике доведе до наглог краја новеле.²⁰ Након што је у сцени туче на рису Петровић досегао крајњу емоционалну и драматичну тачку новеле, она се нагло завршава убиством. Љубомором савладана Кека, српом коље Булку²¹ „Док је Јоја дотрчао, Кека је, разлетелих коса, раширених руку, бежала кроз жито, а крв, црвена као булке, шиктала из танког девојчиног врата по сувоме влаћу“ (Петровић 1964: 64).²² На жетвеном пољу

¹⁸ Символика бијеле боје је амбивалентна, може да означава сакралност, чистоту, светлост, а исто тако се може довести у везу са представама о оностраном свијету и демонским бићима.

¹⁹ Црна боја асоцира на мрак, земљу, смрт. У народним вјеровањима и предањима везује се за демонски свијет.

²⁰ Нагли крај имамо и у причама „Лов“, „Терет“, „Мишка ерегбирос“.

²¹ У збирци приповиједака *Земља* појављују се чак три приче у којима жена убија „Запаљено жито“, „Булка“ и „Дренка“. Жене убијају кључем за сламу, српом и виљушком. Натуралистички трагови у дјелу Вељка Петровића јасно су видљиви.

²² На крају новеле можемо додатно повезати симболику бијеле и црвене боје. У народној прошлости бијела боја је била знак жалости. Будући да се из бијеле рађа црвена

дешава се нешто што се не може замислити у дјелу Јанка Веселиновића.²³ На жетвеном пољу у Петровићевој новели рисари као да ликују над Булкимим страдањем. Она страда од оруђа за рад, бескорисна као и цвијет булке.

Исидора Секулић је још 1913. године у *Летопису Матице српске*, када је о Петровићу писала као о приповедачу, истакла да је главна страна живота коју Петровић посматра „сензуалност и еротски проблем“ (Секулић 2011: 208). И ова новела говори о јаком надражају чула, чулним елементима, страсти необразованог човјека „тако да су такви тренуци често судбоносни за читав живот“ (Георгијевић 1952: 254). Кека је у власти нагона и страсти убила Булку. Још једна тема се отвара овом новелом, а то је питање односа жене и мушкарца у Петровићевом прозном опусу.²⁴

Проучаваоцима Петровићевог стваралаштва ова новела послужила је као упориште за тврдњу о потенцијалним романима у његовим новелама. Вук Филиповић у својој обимној студији посвећеној умјетности Вељка Петровића, кроз цијело једно поглавље обрадио је тему простора романа у новели „Булка“. Још 1913. године Исидора Секулић је међу првим читаоцима Петровићевог дјела увидјела да

Отуда они, тако ћудљиво и тако интересантно одабрани делови живота које г. Петровић претвара у уметнички материјал, отуда оне новеле којима фале читави одељци живота, отуда толики рашчерупани и разнесени романи у његовим новелама (Секулић 2011: 208).

Новела „Булка“ је новела сукоба, која иза уводног дијела, описа житног поља по коме су просуте булке, крије мит о изгнанству и страдању. Булкина несрећа није заустављена на појединачном случају, она је много већих и ширих размјера, са собом носи симболично значење. У истом кључу можемо читати и Петровићеву приповијетку „Јанош и Мацко“, у којој једног од најтрагичнијих усамљеника у Петровићевом стваралаштву и магарца Мацка везује људска пакост која се не зауставља на човјеку, него се преноси и на животињу. Звјерињак људи видимо и у манастирској братији, али и на жетвеном пољу.

боја, овај моменат у новели подсећа на предање о Христу, коме је мајка на гроб ставила бијела јаја као знак жалости, а која су када је ускрнуо, поцрвјела.

²³ Колективна жетва у реалистичкој приповијетци одражава идилу сеоског живота.

²⁴ Често је у позадини прича са тематиком односа мушкарца и жене смјештена друштвена позадина и условљеност. Као примјери могу послужити приповијетке „Главчина“, „Пилета“, „Мужјак“, „Мица“.

Новелом „Булка“ Петровић је нашу културну традицију заодјену у ново рухо. Ова поратна драма показује плодотворну везу између стварних видова живота и Петровићевог умјетничког уобличавања тих видова. Као и у многим другим приповијеткама, Петровић полази од реалних историја и реалних личности које диже на виши ниво, који има своје законе. На овом примјеру видимо да његове новеле нису само фолклорне слике. Оне имају ширу и дубљу симболику у којима стихија природе долази до изражаја. Булка је бијела врана, нејака бијела жена, бескорисна, слаба, рођена као грешка природе. Није успјела да се обликује према снази природе која „не подноси слабе, мекушне и нежне“ (Глигорић 1963: 35). Градску љепоту Петровић је приказао као крхку, инфериорну у односу на сеоску. „Булка“ је „драма у колоплету љубави и љубоморе“ (Новаковић 1985: 104), новела која се у мору Петровићеве прозе издваја својим мотивом „Персонификација биљака има у приповеткама Вељка Петровића веома значајну улогу“ (Јеремић 1985: 90). Петровић је дивљи мак, биљку која расте на обронцима усијева, подигао до митских симбола живота и типских одредби људи.²⁵ „Булка“ је само једна у низу Петровићевих новела које показују ширину епско-наративне слике и разноликост њених тематско-инспиративних повода.

ИЗВОРИ

Петровић, В. (1964). *Сабране приповетке Вељка Петровића, књига четврта: Земља*. Нови Сад: Матица српска.

ЛИТЕРАТУРА

- Георгијевић, К. (1952). *Књижевне студије и огледи*. Нови Сад: Матица српска.
- Глигорић, В. (1963). *Огледи и студије*. Београд: Просвета.
- Гордић, С. (2000). *Огледи о Вељку Петровићу*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Јеремић, Д. (1985). Вељка Петровића поглед на свет. У Јерковић, Ј. (уред.), *Дело Вељка Петровића* (стр. 83–101). Нови Сад: Матица српска.
- Миловић, Р. (1975). Битне одреднице конфликта у „Булки“ Вељка Петровића. *Повеља октобра: часопис за књижевност, културу, просветна и друштвена питања*, 5(17), 41–46.
- Новаковић, Б. (1985). *Вихорно раздобље*. Нови Сад: Матица српска.
- Пејовић, А. (1977). *Живот и дело Вељка Петровића*. Београд: Слово љубве.

---

²⁵ Значајно би било посветити један рад биљном свијету у Петровићевом приповједном дјелу, из разлога што је баш у том свијету Петровић пронашао своју утопију.

- Секулић, И. (2011). Вељко Петровић као приповедач. У Пековић, С. (уред.), *Антологијска едиција Десет векова српске књижевности*, књ. 52 (стр. 205–224). Нови Сад: Матица српска.
- Слијепчевић, П. (1980). *Критика и публицистика: 1*. Сарајево: Свјетлост.
- Филиповић, В. (1980). *Уметност Вељка Петровића*. Приштина: Академија наука и уметности Косова.
- Цветковић, Т. (1985). Слика булке у житном пољу код Вељка Петровића и њен културни контекст. У Јерковић, Ј. (уред.), *Дело Вељка Петровића* (стр. 291–297). Нови Сад: Матица српска.

Тања Р. Којић

LIFE IS NEITHER PEASANTLY NOR LORDLY

Summary

A short and concise novel *Bulka* (Poppy) by Veljko Petrović tells about a fine and gentle beauty, located in an unenlightened environment that values only possessions and money. The common poppy flower, which is a sign of misfortune, symbolically announces the unusual tragedy of the heroine. *Bulka* is strung between the taut bows of life. Drive and passion have a decisive influence on the life and destiny of a girl of special beauty who was once admired by fiddlers. In this novel, Petrović examines the social and generic causes of loneliness and the tragic position of his heroine. In *Bulka*, Veljko Petrović painted the instinctive and paradoxical things that emerge from nature itself, which are elemental and crudely underlined in the gestures of human behavior. The novella *Bulka* enters the very peak of Petrović's creativity, and due to its enigmatic nature, it represents a real gem for new research. In this paper, we looked at the novella from several aspects and pointed out its mythical context, the connection with ritual and rite, we talked about the motifs of fine and gentle beauty as a terrible lack in the atmosphere of peasant-village life, as well as motifs of small growth and jealousy in an unenlightened environment.

Key words: common poppy, Veljko Petrović, land, tragic conflict, useless beauty